

Yhteisöllisen asumisen rekisteröinti

- Yhteisöllisen asumisen webinaari 20.3.2024

Sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Varpu Kovero ESAVI
Ylitarkastaja Ilkka Kokkonen Valvira

Yleistä yhteisöllisestä asumisesta 1/2

- Sosiaalihuoltolain kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja koskevia säännöksiä uudistettiin 1.1.2023 alkaen.
 - Tavoitteena kehittää ja monipuolistaa asumispalveluja joustavammiksi ja paremmin asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaaviksi.
 - Tuotetaan useille asiakasryhmille.

Yleistä yhteisöllisestä asumisesta 2/2

- Yhteisöllinen asuminen korvasi aikaisemman palveluasumisen. Yhteisöllisestä asumisesta säädetään sosiaalihuoltolain 21 b pykälässä.

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

Palvelujen tuottaminen yhteisöllisessä asumisessa

1/2

- Palvelut järjestetään asumisesta erillisinä sosiaalipalveluina tai muina asiakkaiden tarvitsemina palveluina.
- Eri asiakkaiden ja asiakasryhmien palvelutarpeet voivat poiketa toisistaan palvelujen tavoitteiden, sisällön ja määrän suhteen.

Suurin osa tarvitsee kotihoitoa ja erilaisia tukipalveluja, lisäksi esimerkiksi sosiaaliohjausta.

Palvelutarpeisiin vastaamisessa huomioidaan asiakkaiden mahdolliset erityistarpeet.

- Palvelut voidaan organisoida ja toteuttaa eri tavalla:

Palvelut voi tuottaa yksi tai useampi yksikön ulkopuolinen yksityinen tai julkinen palveluntuottaja.

Palvelut voi tuottaa osin tai kokonaan palveluyksikön oman henkilöstön toteuttamina.

Palvelujen tuottaminen yhteisöllisessä asumisessa

2/2

- Palvelunjärjestäjällä ja tuottajalla on vastuu asiakkaiden tarpeiden mukaisten palvelujen järjestämisestä ja asiakkaiden oikeuksien toteutumisesta.

Vastuu korostuu, jos palvelunjärjestäjä ja palveluntuottaja eivät ole sama taho tai jos palveluyksikössä tuotetaan erilaisia palveluja.

Yhteisöllisen asumisen toimitilat 1/2

- Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaalla on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Asunnon koko vähintään 20 neliometriä (pariskunnilla isompi), oma wc - ja peseytymistila sekä tarvittaessa keittiötilat (vähintään keittiövaraus).

Asunnon pitää tukea itsenäistä selviytymistä ja apuvälineiden käyttöä sekä mahdollistaa tarvittaessa asiakkaiden avustaminen.

Asiakkaiden käytössä olevien sosiaalipalvelujen toimitilojen on tuettava asiakkaiden sosiaalista vuorovaikutusta. Toimitiloissa on huomioitava asiakkaiden yksilölliset tarpeet ja edellytykset, esteettömyys ja yksityisyyden suoja.

Yhteisöllisen asumisen toimitilat 2/2

Toimintayksiköllä tulee olla myös tilat sosiaalista kanssakäymistä edistävälle toiminnalle. Tilojen tulee vastata asiakkaiden tarpeita.

Omavalvonta on ensisijainen keino huolehtia toimitilojen asianmukaisuudesta. Viime kädessä valvontaviranomainen tekee kokonaisharkinnan perusteella arvion toimitilojen asianmukaisuudesta.

Henkilöstö ja vastuuhenkilö 1/2

- Yhteisöllisessä asumisessa on kyse sosiaalipalvelusta

toiminnan johtamisessa on oltava sellaista sosiaalihuollon asiantuntemusta, joka tukee asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisten ja turvallisten palvelujen järjestämistä sekä laadukkaiden palvelujen kokonaisuutta.

- Palveluntuottajan on nimettävä palveluyksikköön vastuuhenkilö tai eri palvelualueille vastuuhenkilöitä, joiden tulee johtaa toimintaa ja omavalvonnalla varmistaa, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset.
- Palveluyksikön vastuuhenkilöllä tulee olla toiminnan edellyttämä asianmukainen koulutus, kokemus ja ammattitaito.

Henkilöstö ja vastuuhenkilö 2/2

- Mikäli palveluyksikkö tuottaa yhteisöllisen asumisen lisäksi myös yksikössä asuvien asiakkaiden tarvitsemat sosiaalipalvelut, tulee tehtävärakenteen vastata asiakkaiden palvelujen tarvetta ja turvata laadukkaat palvelut, ottaen huomioon

yksikön henkilöstömäärä ja -rakenne sekä

henkilöstön koulutus ja osaaminen

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta 1/2

- Hyvinvointialue vastaa siitä, että yhteisöllisen asumisen asiakkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Asiakkaalla pitää olla mahdollisuus sosiaaliseen vuorovaikutukseen sekä osallistua mielekkääseen, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään toimintaan.

- Toteuttamisesta voi vastata esim. järjestö tai yksityinen palveluntuottaja.
- Toimintayksikön vastuhenkilö vastaa sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan toteuttamisen kokonaisuudesta.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta 2/2

- Sisältö suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa ja heidän tarpeisiinsa perustuen.

Sisällön pitää vastata asiakkaiden toiveita ja tarpeita sekä tukea sosiaalisten suhteiden ylläpitämistä.

- Toiminnan pitää olla suunnitelmallista ja tavoitteellista sekä toteutua säännöllisesti.

Voi olla erilaista eri yksiköissä ja voidaan toteuttaa myös yksikön ulkopuolella .

- Toiminnan sisältö ja asiakkaiden palvelujen tarve määrittää toteutukseen osallistuvan henkilöstön määrän ja osaamistarpeet.

Toiminnassa olevan palveluyksikön (ent. palveluasumisen) rekisteröintikäytäntö 1/2

- Valtakunnallinen Soteri-rekisteri otettiin käyttöön 1.1.2024, jonka yhteydessä ennen Soteri-rekisterin voimaantuloa rekisteröity palveluasuminen on muutettu yhteisölliseksi asumiseksi. Siirron yhteydessä muita palveluja ei ole kuitenkaan rekisteröity erikseen.
- Osalla palveluntuottajista rekisteritiedot ovat näin ollen puutteellisia (mikäli tuotetaan lisäksi esimerkiksi kotihoitoa ja tukipalvelua)
- Osa palvelujen tuottajista on tehnyt muutoshakemuksia jo vuoden 2023 aikana, jolloin palvelut on korjattu rekisteriin vastaamaan tarjottavia palveluja.

Toiminnassa olevan palveluyksikön (ent. palveluasumisen) rekisteröintikäytäntö 2/2

- Aiemmin palveluasumiseksi rekisteröidyt palveluyksiköt voivat jatkaa toimintaansa, noudattaen valvontalain säädöksiä.
- Palveluntuottajan on haettava rekisteröinnin muutosta, jos palveluyksikössä toiminta muuttuu, esimerkiksi lisätään uusia palveluja. Uutta toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin muutoshakemuksesta on tehty päätös.

Rekisteröinnistä – uusi palveluyksikkö 1/2

- Yhteisöllisen asumisen sekä siihen liittyvien muiden palvelujen tuottamisen aloittamisen edellytyksenä on, että palveluntuottajan ja palveluyksikön (mukaan lukien palvelupiste) rekisteröinnistä on tehty päätös.
- Palveluntuottajan ja palveluyksikön (mukaan lukien palvelupiste) hakemukset voidaan tehdä samanaikaisesti. Rekisteröintihakemuksessa ilmoitetaan seuraavat sosiaalipalvelut:
 - Yhteisöllinen asuminen, joka sisältää sosiaalista kanssakäymistä edistävän palvelun
- Yhteisöllisen asumisen järjestämisen lähtökohtana on, että asiakkailta on tarve palveluille.

Rekisteröinnistä – uusi palveluyksikkö 2/2

- Palveluntuottaja voi hakea samalla myös muita palveluyksikössä tuotettavia sosiaalipalveluja, kuten:

kotihoitoa, tukipalveluja, muita palveluja kuten, sosiaalityötä tai sosiaaliohjausta.

Tutustu Valviran uusiin yhteisöllisen asumisen [verkkosivuihin](#).